

AI NOȘTRI TINERI LA LYON ÎNVAȚĂ...

*Dr. Olga ILIAȘENCO,
consultant IFA*

Noi toți suntem familiarizați cu noțiunile de *co-operare*, sau *con-lucrare* în cercetare, comunitatea științifică ar fi bine însă să cunoască mai multe și despre **co-tutelă în doctorat**. Institutul de Fizica Aplicată al AȘM are deja o primă experiență în acest domeniu. Informația referitoare la pregătirea tinerilor cercetători prin cotutelă este oferită de către directorul IFA, m.cor., prof. Leonid Culiuc și doctorandul IFA Sergiu Anghel, care a câștigat o bursă de doctorat în cotutelă oferită de guvernul Republicii Franceze în anul 2008.

Bursa în cotutelă este prevăzută pe 15 luni și se repartizează pe durata de trei ani consecutiv pentru o teză realizată sub dublă conducere științifică de cercetători din ambele țări.

În cazul IFA, o atare idee a apărut în 2007 în timpul vizitei prof. Leonid Culiuc la Universitatea Claude Bernard Lyon 1, unde dumnealui a activat timp de două luni în calitate de profesor invitat. Ca rezultat al înțelegerii preliminare cu prof. Georges Boulon, specialist de talie mondială în domeniul materialelor luminescente, în aprilie 2008 a fost semnată Convenția de cotutelă de către președintele Universității din Franța, prof. Lionel Collet și președintele Academiei de Științe a Moldovei, acad. Gheorghe Duca.

“Candidatura dlui Anghel a fost propusă din două considerente“, a menționat directorul IFA, m.cor. Leonid Culiuc, “prima fiindcă Sergiu, absolvent al facultății de fizică a USM, a manifestat cunoștințe temeinice, aptitudini și potențial intelectual, adică tot ce-i necesar unui cercetător-fizician, și cea de-a doua – cunoașterea limbii franceze la un nivel suficient pentru comunicare cu colegii în Franța, fapt care a fost confirmat la examenul de doctorat susținut la Centrul de Studii Universitare, Postuniversitare și Perfecționare al AȘM“.

Instituția vizitată inițial cu scop informativ a fost Alianța Franceză din Moldova, care oferă diferite oportunități de cooperare inter-universitară, și nu numai. Prin aceasta tinerii, pe bază de concurs, pot obține burse pentru studii, cu o durată mai mare sau

**Catedrala Fourviere,
unul din simbolurile orașului Lyon**

mai mică, diverse stagii de pregătire profesională etc. Detalii pe site-ul Alianței: <http://www.alfr.md>

Sergiu s-a oprit la o bursă de doctorat în cotutelă, care constă în efectuarea studiilor prin doctorat în două centre de cercetare (universități) concomitent pe parcursul a 3 ani de zile, lucrul acesta fiind posibil deoarece 7 luni pe an stagiul se află în țara de origine, iar 5 luni în Franța. Studiile se finalizează cu susținerea unică a tezei de doctor, evident într-o limbă străină (franceză, în cazul dat), în fața unui consiliu științific mixt, cu reprezentanți ai ambelor universități sau instituții de cercetare-dezvoltare, și obținerea diplomelor de doctor în științe tot din partea ambelor organizații.

Primul stagiul al lui Sergiu a avut loc în perioada octombrie 2008 – februarie 2009, pe parcursul căreia doctorandul a efectuat un șir de cercetări experimentale în cadrul Laboratorului de fizico-chimie a materialelor luminescente (LPCML) a Universității Claude Bernard Lyon 1. După cum a fost menționat, este prima stagiune dintr-o serie de 3, din care este constituit programul pentru doctorat în cotutelă.

Laboratorul LPCML – un adevărat centru internațional de excelență, ca majoritatea unităților de cercetare performante din Franța, are dublă afiliere. Localizat pe teritoriul Universității și având în componența personalului angajați universitari, este finanțat și de CNRS (Centrul Național de Cercetări Științifice). În acest laborator își fac studiile de masterat și doctorat tineri din Algeria, Brazilia, China, Maroc, Polonia, Rusia, precum și regulat au loc seminare cu participarea profesorilor

din Japonia, Germania, SUA etc. “Faptul că ai posibilitatea de a lucra într-un astfel de laborator, de a învăța lucruri noi și a cunoaște noi oportunități îți dă o satisfacție morală, care te motivează în plus”, spune Sergiu.

Vorbind despre condiții de trai, despre petreceri în timpul liber (aceste aspecte fiind și ele importante), Sergiu a menționat că a locuit într-o garsonieră în campusul universitar situată foarte aproape de laborator. Condițiile de trai sunt excelente, el locuind singur într-o cameră cu toate dependențele. În timpul liber Sergiu parcurgea „în lung și-n lat” Lyon-ul – unul din obiectivele turistice importante ale Franței, a vizitat muzee, la multe din ele pentru studenți intrarea fiind gratis, diferite reprezentări de artă. Pe cât a fost posibil, a făcut sport și a ieșit cu prietenii în oraș.

La capitolul recomandări, Sergiu Anghel a menționat următoarele – pentru a obține o astfel de bursă este necesar de urmat pașii respectivi:

- a găsi persoane din partea ambelor centre de cercetare care-ți vor accepta candidatura;
- a depune dosarul cu documentele necesare la Alianța Franceză din Moldova;
- a trece cu brio interviul la Alianța Franceză din Moldova și, desigur, puțină baftă...

Contează intențiile și contactele deținute de

conducătorul științific din Moldova, dar și mai mult – potențialul doctorandului în cotutelă. În plus, la specialitate, trebuie să cunoști o limbă străină, de dorit, limba țării unde ai de gând să-ți faci studiile și cercetările. Și, bineînțeles, este necesar să fii gata să sacrifici ceva: serile cu cei apropiați, întâlnirile cu prietenii de școală... (Sergiu a simțit asta foarte bine, având acasă soția iubită și o fetiță drăgălașă). Însă aceste sacrificii se vor recupera într-un viitor apropiat, deoarece „beneficiul” este într-adevăr remarcabil.

În concluzie, m. cor. Leonid Culiuc a menționat, că studiile și stagiile cercetătorilor tineri în centre științifice avansate de peste hotare sunt benefice pentru întreaga instituție de cercetare din țara pe care o reprezintă acești tineri (prin contribuția la formarea imaginii pozitive a instituției, în care sunt angajați tineri dotați, silitori și dornici de cunoștințe) și, de fapt, beneficiul revine științei autohtone în general, deoarece nivelul ei de dezvoltare este determinat, în primul rând, de calificarea personalului implicat în cercetare, care, în mod imperativ, trebuie să corespundă standardelor internaționale. În caz contrar, rezultatele activității acestui personal nu vor atinge pragul de vizibilitate în procesul științific informațional mondial.

Doctorand Sergiu Anghel din RM și prof. Georges Boulon – conducătorul din Franța

Laborator internațional: doctoranzi din Moldova, Brazilia, China, Rusia